

IZBRANA POGLAVJA IZ UMETNOSTNE ZGODOVINE

Umetnost in družba

Mentorica:	Judita Krivec Dragan , po izobrazbi profesorica umetnostne zgodovine in sociologije, s strokovnim nazivom višji kustos (specializirana za 20. stoletje in sodobno umetnost) in članica mednarodne zveze likovnih kritikov AICA. Delovala je kot kustosinja v javnem zavodu, kot vodja umetniškega programa v nevladni organizaciji, štiri leta je opravljala delo dnevnega kritika za časopis Dnevnik, pripravljala je monotematske oddaje o likovni umetnosti Podoba podobe na Televiziji Slovenija, pisala recenzije za kataloge, revije in knjige o umetnosti itd.
Kdaj in kje:	PONEDELJEK, 14:00 do 15:30 Univerza za tretje življenjsko obdobje, Poljanska cesta 6, dvorana
Prvo srečanje:	ponedeljek, 2. 10. 2023, ob 14. uri

OKVIRNA VSEBINA

Umetnost najbolj slikovito, če ne tudi najbolj stvarno, odseva čas in prostor, ki sta jo ustvarila. Podobe nam skozi simbole, alegorije, drame ali pa pretresljivo neposredno pripovedujejo o življenju posameznika in družbe.

Tematski sklopi:

- PODOBA TELESA V ZAHODNOEVROPSKEM SLIKARSTVU, KIPARSTVU, FOTOGRAFIJI IN VIDEU

Človekovo telo je eno temeljnih motivov likovne umetnosti in posebej občutljivo odraža odnos družbe do človeka, njene vrednote in usodo njenih pripadnikov. Skozi galerijo človeških figur od antike do danes, še posebej aktov, na poseben način spoznavamo našo skupno zgodovino in morda bolje razumemo preteklost in sedanost.

- VÉLIKI MECENI, ZBIRATELJI IN NJIHOVI UMETNIKI

Naročniki in različni podporniki umetnosti so bili od nekdaj (in so še danes) bistveni za razvoj in ohranjanje kulture. V tesni povezavi z največjimi ustvarjalci svojega časa so prelomno vplivali na zgodovino, med drugim: Friderik II. Štaufovc (renesansa v Južni Italiji), družina Medici (Boticelli, Michelangelo, Leonardo); družina D'Este v Ferrari (Pisanello ...); cesar Maksimilian I. (Dürer ...); Rudolf II. (Archimboldo ...); Karel I. in Karel II. Stewart (Palladio, van Dyck ...); August Močni (v Meissnu ustanovil I. manufakturo porcelana v Evropi); Evgen Savojski (umetniška zbirka Belvedere na Dunaju); Salomon in Peggy Guggenheim (umetniške zbirke Guggenheim v New Yorku in Benetkah).

- KO PODOBE IZ UMETNOSTI OŽIVIMO NA TRAKU IN ZASLONU

Kot sedmo umetnost poznamo film, ki je nekaj čez sto let star medij, brez katerega si danes ne znamo več predstavljati sveta zabave, ne umetnosti in ne izobraževanja. Likovna umetnost je ena njegovih temeljnih prvin, njena dediščina pa nizčrpen vir filmskih ustvarjalcev vseh obdobj in žanrov. Ne le kot vsebina, temveč predvsem kot podoba, ki nas v tem primeru zanima. Kot na primer: Srednjeveška freska šahista postane prisposoda šahovske igre viteza in smrti v Sedmem pečatu I. Bergamna; Zgodbo o Giottu iz Decamerona režiser Pier Paolo Pasolini nadgradi z vizijo slikarjevih nočnih sanj, ki jih ta takoj zjutraj prenese na stene kapele; podobe prizorov dvorjenja in zabav rokokojskega slikarja J. A. Watteauja oživijo na filmskem platnu režiserja S. Frearsa Nevarna razmerja ...

- SECESIJA IN NJEN POMEN ZA RAZVOJ SLOVENSKE KNJIŽNE ILUSTRACIJE IN OBLIKOVANJA VIDNIH SPOROČIL (PLAKATI, KNJIGE, TISKOVINE ITD.)

Obdobje ob koncu 19. in začetku 20. stoletja ni pomembno le zato, ker pomeni zadnji evropski umetnostni slog, ki je zajel vsa področja umetnosti in oblikovanja, temveč je tudi manjšim narodom omogočil razvoj sloga na temeljih lastnega, lokalnega izročila. Slovenci smo med drugim dobili prve knjige, ki so jih napisali, ilustrirali in oblikovali naši umetniki (primer Tolovaj Mataj in druge slovenske pravljice Frana Milčinskega, Jurčičev Deseti brat ...). Za to so posebej zaslužni člani Umetnostnega kluba Vesna, tj. Hinko Smrekar, Gudio Birolla, Ivan Vavpotič, Maksim Gaspari, Fran Podrekar in drugi.

CILJI

Poglobiti pogled na zgodovino, družbo in posameznike skozi likovno umetnost prek posebnih, pogosto osebnih zgodb in ob spoznavanju manj obče poznanih dejstvih.

Odkrivanje ozadja t. i. vélikih zgodb, mojstrov in umetnin in učenje po načelu »dulce cum utile« ali »prijetno s koristnim.

Celosten pristop k umetnini nam omogoča širši pogled ne le nanjo, temveč na širšo družbo, v kateri je ta nastala.

Poleg ugodja ob popotovanju v (še) nepoznano daje umetnost možnost, da lažje razumemo svet in sebe, tako v davni kot danes.

METODE DELA

Preplet predavanj ob bogatem slikovnem gradivu, diskusije z možnostjo predlaganja dodatnih tem s strani študentov; v primeru, da je to izvedljivo, izvajanje na terenu (obiski v muzejih in galerijah, projekcijah itd.).

UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI ZA PRIPRAVO PROGRAMA

Interno učno gradivo mentorice.

Internetni viri.